

Slik skal vi stoppe falske legemidler

Kai Mjaanes, daglig leder i Nomvec. Kai.mjaanes@nomvec.no. Tlf 91161 650

Falske legemidler er kriminelle etterligninger av godkjente legemidler, og dette er et økende problem over store deler av verden. Dersom kun én pasient får utlevert et falskt legemiddel, kan følgene bli fatale.

I Norge har vi vært forskånet for de fleste forfalskninger, mens det i andre deler av verden, i for eksempel Asia, er et utbredt problem. Akkurat nå etterforsker Nederland et mistenkt falskt legemiddel, som ble oppdaget i vår. Dette viser at det er viktig å være på vakt – også i Europa. Forfalskerne flytter seg nemlig dit det er enklest å komme inn i markedet, og EU vil gjøre det så vanskelig som mulig for dem. Gjennom EUs forfalskningsdirektiv vil det bli nesten umulig å få falske legemidler inn i den lovlige distribusjonsskjeden. Også USA har innført – og Russland er i ferd med å innføre – eget verifikasjonssystem.

Hullene tettes – det er viktig at vi ikke gjør oss sårbare.

Som en følge av EU-direktivet trykker nå legemiddelindustrien unike koder (2D datamatrix) på hver eneste legemiddelpakning med reseptbelagte legemidler, slik at disse kan spores tilbake til de ulike stedene de er laget og pakket. Koden minner litt om en QR-kode, og inneholder svært mye informasjon. Koden skannes i apoteket hvor den da blir sjekket opp mot en nasjonal database, som igjen sjekkes opp mot en europeisk database.

Nomvec er selskapet som har ansvar for å gjennomføre verifikasjonssystemet i Norge.

Det har oppstått mange morsomme hindringer underveis. For hva er egentlig et apotek, juridisk sett? Og skal man koble opp et elektronisk system til apotek som ikke har installert datamaskiner? Hvem skal være ansvarlig for et sykehus, og hvem kan verifisere en ansvarlig for et sykehus?

Innføringen av verifikasjonssystemet er ikke bare innføring av et IT-system. Vi har fått et nettverk av organisasjoner som kan verifisere den rette identiteten til produsenter, grossister, apotek, leger og sykehus - på millisekunder.

Systemet har vært i bruk siden 9. februar 2019. Nå har vi – og de andre landene i Europa som er koblet på – en overgangsordning, slik at alle pakninger blir utlevert mens vi fikser opp i feil hos produsenter, i apoteksystemene og klargjort nye rutiner. Om noen uker begynner apotekene for alvor å kontrollere pakningene før utlevering.

Alt dette for å komme forfalskerne i forkjøpet, og sikre at du får utlevert trygge og ekte legemidler også i fremtiden.